

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Immuneiteit

"Maar hij schudde het beest af in het vuur en leed niets kwaads"

Handelingen 28:5

Door Gods bewarende hand zijn Paulus en zijn reisgenoten dwars door een verschrikkelijke storm heen toch veilig aan land gekomen. Ze zijn weliswaar als schipbreukelingen op het eiland Malta aangespoeld en ze hebben onderweg van alles verloren, maar hun aller leven is gered. Zoals de Heere trouwens aan Paulus had beloofd. God heeft Zijn Woord waar gemaakt. Dat kunnen we gerust aan Hem overlaten. En intussen is de duivel er niet in geslaagd om Paulus te laten verdrinken en zo te verhinderen dat deze apostel naar Rome zou gaan.

De boze geeft het echter niet op. Hij heeft nog meer pijlen op zijn boog. De schipbreukelingen worden door de bewoners van Malta vriendelijk ontvangen. Er wordt haastig een groot vuur aangelegd waaraan Paulus en de anderen zich kunnen warmen. Maar bij het bijeenbrengen van brandbaar materiaal gebeurt er een ongeluk. Paulus, die ook meehelpt om een bos rijshout op het vuur te werpen, verkeert plotseling in groot gevaar, want een adder bijt zich aan zijn hand vast. Dat dier zat verborgen tussen het hout en verkeerde daar in een toestand van verdooving. Door de hitte is hij echter ontwaakt en in een impuls heeft hij zich aan Paulus vastgebeten. Dat betekent dat Paulus opnieuw in levensgevaar is. Nog altijd zit de dood hem op de hielen. Nog altijd doet de duivel zijn best om hem tegen te houden.

De inwoners van Malta hebben gezien wat er gebeurde en zij trekken ter stond hun conclusie. Deze man moet wel een groot misdadiger zijn, een moordenaar. Hij mag dan nu wel aan

de zee ontkomen zijn, maar de wraakgodin Diké laat hem niet ontsnappen. Paulus is een kind des doods, nu een adder zich aan hem vastgebeten heeft. En als een adder zijn gif in iemands bloedbaan heeft gespoten, dan duurt het meestal niet lang meer. Het vergif van zo'n beest is immers dodelijk.

Het gaat echter heel anders. Paulus is kennelijk helemaal niet in paniek. Als die adder een poosje aan zijn hand heeft gehangen, schudt de apostel het beest af, zodat het in het vuur valt. Hij is daarbij net zo kalm alsof er niet meer dan een regenworm aan zijn hand hangt. Hoe kan dat?

Toen ze nog aan boord van het schip waren, heeft Paulus getuigd van zijn geloof in de God, Wiens eigendom hij is. Welnu, hier op Malta is er in die verhouding tussen Paulus en de Heere niets veranderd. Nog altijd is hij Gods eigendom. Nog altijd staat hij voor rekening van de Heere. Zal hij dan vrezen voor een adder?

Bovendien had de Heere Jezus gezegd: "Slangen zullen zij opnemen, en al is het dat zij iets dodelijks zullen drinken, dat zal hun niet schaden". Daar komt nog bij, dat Paulus naar Rome móet, want dat is de wil van God. Door al die dingen is Paulus immuun voor het gif dat de adder in hem gespoten heeft. Het kan hem geen kwaad doen. Nee, een adder zal Paulus op zijn weg naar Rome niet kunnen tegenhouden. Net zo min als een storm, of wat dan ook.

Immuneiteit. Wij gebruiken dat woord als we willen aangeven dat iemand onvatbaar is voor bepaalde ziekten. En het is heel erg als op een bepaalde manier ons immuutiteitssysteem is aangetast en ontregeld. De immuutiteit van Paulus was echter van een andere soort. Maar wist u dat behalve Paulus ook al Gods kinderen immuun zijn?

Ja, zij zijn onaantastbaar en kunnen door niets beschadigd worden. Tenminste, zolang als zij hun taak op aarde nog niet klaar hebben. Zolang God nog werk voor hen te doen heeft zullen zij blijven. Dat wil niet zeggen, dat ze nooit in gevaar verkeren. Het wil ook niet zeggen, dat zij er altijd zo'n duidelijk zicht op hebben. Maar het is wel waar. Ze zijn immuun, zolang God dat wil. De dood heeft geen vat op hen.

Wie daar op mag zien, mag moed grijpen en rust kennen temidden van allerlei gevaren om hem heen. "Veel wederwaardigheden, veel rampen zijn des vromen lot, maar uit die alle redt hem God", zingt een van de Psalmen. En wordt het niet ondervonden?

En als ze dan hun taak wel volbracht hebben? Dan komt de Heere hen halen. Via een ziekbed, via een ongeval, via een beet van een adder, via een schipbreuk, of nog weer op een andere wijze. Soms op een in onze ogen hele tragische wijze. Maar dan is die dood toch niet meer dan een door-gang tot het eeuwige leven.

Zo is het voor hen die de Heere vrezen. Die het eigendom van de Heere zijn geworden, gekocht door het bloed van Christus.

Maar als we nog voor eigen rekening leven? Dan hebben we alles te vrezen. Dan staan we bloot aan allerlei gevaren. Dan hebben we geen Beschermers. En wie kan dat aan?

P. den Butter

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. P. den Butter over Handelingen 28:5. Van zijn hand is ook een tweede artikel over de apostel Johannes geplaatst en een actueel artikel over de gebeurtenissen in Den Haag. Ds. P. Roos schrijft over de vakantietijd. Ds. M.C. Tanis schrijft over 1 Tim. 4:13-16 "In de dienst van de Heere." Ds. K. Hoefnagel schrijft verder over Arthur Pink. Nieuwe vragen voor de vragenrubriek zijn van harte welkom bij hem. Tenslotte zijn er boekbesprekingen geplaatst.

Verschijning volgend nr.

In verband met de vakantietijd zal het volgende nummer van ons blad D.V. donderdag 17 augustus verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 10 augustus. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Ontmoetingsdag

We willen u de datum van deze dag alvast doorgeven: D.V. zaterdag 16 september op Urk in de Eben-Haëzerkerk.

AvH

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.

Advertenties € 0,37 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Johannes, de zoon van Zebedeüs, was door de Heere Jezus uit het vissersbedrijf van zijn vader weggeroepen om vanaf dat moment de Heiland te volgen. Binnen de kring van de geregelde volgelingen van de Meester kreeg hij toen samen met nog elf andere mannen de plaats van een leerling in opleiding met het oog op een toekomstige taak met een heel bijzonder karakter. Niet alleen werd hij leerling in opleiding; af en toe mocht hij ook zoiets zijn als 'assistent-in-opleiding'. Dan namelijk als de Heere hem en anderen uitzond om in Zijn Naam het Evangelie te prediken terwijl Hij dan de prediking vergezeld deed gaan van tekenen en wonderen die door de handen van deze discipelen mochten worden verricht. Zo kregen zij een voorproefje van het werk dat hen later te wachten zou staan.

Een van de drie

Zonder dat daar veel afzonderlijke aandacht aan wordt besteed laat de Bijbel weten dat zich binnen de kring van de twaalf een andere kring gevormd heeft, die van de drie. Eén ding staat daarbij wel vast: Dat is niet gebeurd op initiatief van een van deze drie. Degene die dit zo gewild en bestuurd heeft is de Meester Zelf geweest. Niet een van de drie kwam met het idee; bij hen was er niet het vooropgezette doel om zichzelf op deze manier te profileren. Nee, het was de Heiland, die in Zijn soeverein handelen deze drie uitkoos en hen het privilege gaf om op bepaalde momenten verder mee te mogen gaan dan de andere negen. En de drie hebben daarin de leiding van hun Meester getrouw gevolgd, terwijl de anderen er kennelijk geen moeite mee hebben gehad. Er was onder hen geen sprake van afgunst. En als die er al was, dan was die niet hierdoor ontstaan.

De drie waarover we het nu hebben zijn natuurlijk Petrus, Jacobus en als derde Johannes. In die volgorde worden hun namen steeds weer genoemd. Zij zijn het die bij bepaalde gelegenheden worden uitverkoren om de Heiland te vergezellen, terwijl de anderen moeten achter blijven.

Als Jezus het huis van de synagoge-overste Jairo binnen gaat met de bedoeling diens overleden dochter weer op te wekken, zijn deze drie er bij. Zij mogen getuigen zijn van dit grote wonder. Als Jezus de berg beklimt, waarop hij verheerlijkt zal worden en

als het ware in het voorportaal van de hemel mag verkeren, zijn zij er weer bij. Daar zijn ze ooggetuigen van Jezus' heerlijkheid en oorgetuigen van de stem uit de 'hoogwaardige heerlijkheid' die van Jezus zegt: Deze is Mijn geliefde Zoon; hoort Hem'. Petrus is hier zijn leven lang diep van onder de indruk gebleven, zoals uit zijn tweede brief blijkt. En de andere twee hebben ongetwijfeld een zelfde diepe indruk aan deze gebeurtenis over gehouden.

Als Jezus de hof der olijven binnen gaat om daar Zijn grote strijd te strijden, neemt Hij deze drie een stukje verder met Zich mee dan de anderen, die bij de ingang van de hof moeten achter blijven. De drie kunnen daarvoor nog meer van nabij meemaken hoe Jezus onder sterke roeping en tranen in het gebed met Zijn Vader worstelt en hoe Hij er tenslotte toe komt om Zijn wil geheel te onderwerpen aan die van Zijn Vader in de hemel. Ook weer een gebeurtenis, die onuitwisbaar in het geheugen van deze drie heeft ingerift gestaan. Overigens, een gebeurtenis waar ze ook nooit zonder diepe schaamte aan konden terugdenken als ze zich herinnerden dat zij toen nog niet eens één uur met hun lijdende Heiland konden waken, maar sliepen terwijl Hij zo droevig en zeer beangst was.

Johannes was dus een van deze intieme kring van drie discipelen. Zo werd hij getuige van het eerste bewijs dat Jezus gaf van Zijn macht over de dood. Getuige ook van het perspectief op de heerlijkheid die de Heiland voor ogen werd gesteld en die Hij ontvangen zou als Hij Zijn uitgang te Jeruzalem volbracht zou hebben, waar de twee groten uit de oude bedeling, Mozes en Elia, met Hem over kwamen spreken. Getuige was hij ook van het bittere zielelijden van de Heiland, op slechts een steenworp afstand doorworsteld.

Wat kreeg Johannes op deze manier bijzondere gelegenheden om beter en beter te verstaan Wie zijn Meester was. Wat heeft hij langs deze weg een toerusting ontvangen voor de taak die hem later wachtte. Hij mocht intiem met Jezus zijn. En tevens intiem met de twee anderen, die evenals hij dicht bij de Meester mochten vertoeven.

Verscheidenheid en bescheidenheid

Ik geloof niet dat we van hieruit regelrechte toepassingen kunnen maken.

De plaats die de Heere aan deze drie discipelen gegeven heeft was inderdaad uniek. Een soortgelijke positie ontvangt daarna niemand meer. Er komt geen nieuwe Johannes of Petrus. En zo intiem als deze drie met hun Heiland waren is daarna niemand meer geweest.

Daarom moeten we maar erg voorzichtig zijn met wat we van onszelf denken of wat anderen van ons denken. Er zijn altijd weer mensen die pretenderen dat zij bijzondere openbaringen van de Heere ontvangen en die daar ook uiting aan geven. Dat gebeurt soms als iemand precies weet te vertellen wat Gods plan met Israël is en hoe het allemaal verder zal gaan. Er lijken helemaal geen vragen meer over te blijven...

Het komt ook voor op een ander terrein. Wat ik nu ga schrijven schrijf ik met de nodige voorzichtigheid, maar ik meen dat het toch gezegd moet worden. Soms hoor je van mensen, die geloven dat ze bijzonder licht ontvangen hebben over de eeuwige bestemming van iemand die gestorven is en die daarmee de bedroefde familie zoeken te troosten. Op grond van zo'n woord hebben de nabestaanden dan hoop gekregen. Nu zeg ik niet dat dit geheel en al onmogelijk is, maar ik ben anderzijds ook bang dat er op dit terrein dingen gebeuren, die meer bedoeld zijn om de zegsman te verheerlijken en in het middelpunt te plaatsen dan de Heere. Trouwens, als we duidelijkheid moeten hebben over de eeuwige zaligheid van een gestorvene via wat een ander kind van God meent te weten en niet vanuit het onfeilbare Woord van de Heere Zelf, is er dan niet iets wat niet klopt? De Heere heeft toch duidelijk genoeg aangegeven wie de Zijnen zijn? De merktekenen van de ware christenen worden in de Schrift toch duidelijk getekend? Hebben we daar niet genoeg aan?

Wel is het waar dat er onder Gods kinderen verschil is. De een leeft dicht bij de Heere dan de ander; de een ontvangt meer inzicht in Gods Woord dan de ander; de een heeft een vruchtbaarder leven dan de ander; de een kent meer de verborgen omgang met de Heere dan de ander. En dat is ook te merken in het leven. Ook in dit opzicht blijkt steeds weer dat de Heere soeverein is ook in de manier waarop Hij omgaat met hen die Hij tot de Zijnen heeft aangenomen. Maar het zal toch niet zo mogen zijn dat er op het terrein van de geestelijke kennis en ervaring die inderdaad verschillend kan

zijn, een soort concurrentieslag gaat ontstaan. In de zin van: Ik ben heiliger dan *gij*. Gebeurt dat dan? Als het waar is wat we lezen van het menselijke hart, namelijk dat het arglistig is, ja dodelijk, dan moeten we nergens meer vreemd van opkijken. Dan is immers alles te verwachten vanuit de verdorven natuur en vanuit het ongekruisigde vlees, de oude mens. Ook al heeft die oude mens een vrome jas aangetrokken....

Ook onder Gods knechten bestaan verschillen. In het aantal talenten dat ze meekregen; in de vrucht op de arbeid, die ze mogen hebben; in de naam die ze onder het kerkvolk hebben. Er zijn er die bekend werden terwijl er ook zijn die hun leven lang als het ware in de schaduw hebben gestaan. Is er dan reden voor de een om zich boven de ander te verheffen en is er reden voor de ander en zich onderbedeeld te voelen. 'Wat hebt ge dat ge niet hebt ontvangen?' Is er reden tot afgunst? Of zijn we tevreden met de plaats die de Meester ons aanwees? Laten we maar veel zingen en nog liever beoefenen: 'Ik Waar liever in mijns Bondsgods woning een dorpelwachter...'

Een van de drie was Johannes. En toen lag het voor de hand dat zich binnen de kring speciale relaties gingen ontwikkelen. Eén ervan bestond eigenlijk al. Dat was de relatie tussen Johannes en zijn oudere broer Jacobus; een relatie van bloedverwantschap. Maar ook met de andere uit de kring van drie, Petrus, kreeg Johannes een speciale band. Aan die bijzondere relaties zullen we nu aandacht gaan geven.

Samen met Jacobus

Ze waren broers. Allebei zonen van Zebedeüs. De naam van hun moeder was vrijwel zeker Salome, een van de vrouwen, die blijkens Luk. 8:3 tot de discipelinnen van de Heiland behoorden en Hem dienden met hun goederen. Over Zebedeüs en diens verhouding tot de Heere Jezus zwijgt de Schrift. Was hij, zoals is gesuggered, een lid van het Sanhedrin; een vooraanstaand man dus in de joodse godsdienstige wereld? En is dat de verklaring van het feit, dat Johannes vrij gemakkelijk tot het paleis van de hogepriester kon doordringen, zoals we uit Joh. 18 weten? Vragen waarop het antwoord wel niet definitief gegeven zal kunnen worden.

Maar met zijn broer Jacobus heeft Johannes in ieder geval een bijzondere band gehad. Een bloedband, maar

niet minder een geestelijke band. Beiden waren hartelijk aan de Heere verbonden en er moet tussen hen ook grote mate van geestelijke overeenkomst hebben bestaan. Gelijkgesinden waren ze.

Dat blijkt bijvoorbeeld al als de Heere Jezus beide broers de bijnaam Boanerges geeft; zonen des donders (Mark. 3:17). Waarom deed Hij dat? Over die vraag is heel wat gespeculeerd. Men heeft de verklaring gezocht in het karakter van deze twee. Ook wel in hun manier van optreden. Dan moeten ze allebei wel vurige predikers zijn geweest. Maar het kan ook zijn dat de Heere bij het geven van deze benaming helemaal niet is uitgegaan van uiterlijke dingen. Hij ziet immers het hart aan.

Wat dan wel de reden is geweest? Er zijn dingen die ons verder verborgen blijven. Het heeft de Heere niet behaagd ons hierover verder in te lichten. En dus zullen we onze nieuwsgierigheid moeten bedwingen en tevreden zijn met het niet ontvangen van een antwoord. We kunnen trouwens wel eens te veel willen weten aangaande dingen die de Heere niet belangrijk genoeg vindt om ons te vertellen. En dat houdt dan ook nog weer het gevaar in, dat we ons over dingen die wel heel duidelijk zijn geopenbaard, niet zo druk maken. Andersom is natuurlijk heel wat beter. Pas daarom op voor onnodige vragen. Ze kunnen een sta-in-de-weg zijn. Laten we dat in ieder geval leren uit het verder onverklaarde feit, dat Jacobus en Johannes zonen des donders werden genoemd.

Trouwens, deze zonen des donders blijken ook over de bliksem te willen beschikken. Dat zien we een volgende keer.

P. den Butter

Ook over de vakantie wordt gesproken tijdens de kerkvisitatie. Nu de vakantie voor de meesten reeds aangebroken is, kan het nuttig zijn hierover enkele woorden te zeggen. De betreffende vraag luidt: "Welke aandacht besteedt u aan gemeenteleden die regelmatig voor recreatie elders verblijven?"

Het gaat hier dan om leden die elders een tweede woning of een caravan hebben en daar ook regelmatig te vinden zijn. Daardoor kan de band met de eigen gemeente verslappen. Maar het gevaar bestaat ook, dat men tussen de wal en het schip terecht komt, omdat men in de gastgemeente ook niet helemaal erbij hoort. Nauw hiermee verbonden is dan de jaarlijks terugkerende vakantie, die we doorgaans elders doorbrengen.

Ik heb juist kort geleden nog gehoord, toen ik in een bekende badplaats preekte, dat de tijd van de vele vacantiëgangers in de diensten daar voorbij is. Die geluiden worden in meerdere plaatsen gehoord. Er waren voorheen vakantieplaatsen, waar tijdens de zomer veel vreemdelingen, recreanten, de diensten bezochten. Dat zal hier en daar nog wel zo zijn, maar ik weet anderzijds dat het verschijnsel op retour is. Belangrijk om er aandacht aan te geven. Wat is hiervan de oorzaak?

moderne onrust

Het zal te maken hebben met het feit, dat we tegenwoordig niet meer zo exclusief gebonden zijn aan diensten van het eigen kerkverband. Het lijkt juist ook wel eens aardig om naar een Hervormde dorpskerk te gaan of een predikant van de Gereformeerde Gemeente te bezoeken. Ik geef maar voorbeelden. Campingdiensten trekken wellicht ook meer gewone kerk-gangers, waardoor zij gemist worden in de gemeentelijke diensten. Het komt verder voor dat gemeenteleden thuis zijn en gedurende de vacantiëweken er toch niet zijn, omdat de mensen wel zullen denken "dat we vakantie hebben". Mooi om ook thuis eens ergens anders heen te gaan of gewoon thuis te blijven.....

Ik heb indertijd ds. W. L. Tukker eens horen zeggen in een preek dat God nooit vakantie geeft (van kerkelijke en geestelijke plichten) en (gelukkig) dat Hij ook nooit vakantie neemt. Niettemin denken mensen daar soms anders over.

Voor iedere gemeente is de vacantiëtijd tegenwoordig dus wel een kommertijd. In sommige gemeenten

blijft de vakantie niet beperkt tot enkele weken in de zomer. In een stadsgemeente als Utrecht was vakantie een frequent verschijnsel, begrijpelijk. Men was soms wel drie of vier maal in een jaar elders. In het Friese land neemt het wegtrekken een veel bescheidener plaats in. Maar overal ligt het kerkelijke leven vrijwel stil en vallen allerlei activiteiten weg. Dat is jammer en het kan leiden tot een stuk onvruchtbaarheid. Ook tot vervreemding. Overzie je de kudde na de vacantiëdrukke, dan blijft dat er soms heel wat gebeurd is in dagen van afwezigheid. Na die tijd van betrekkelijke rust moeten we ons dan weer storten in de maalstroom van vergaderingen, verenigingen en ga zo maar door. In de winter wordt er soms wel teveel van de gemeente gevraagd en in de zomer is alles wel eens te vrijblijvend. We zouden thuis meer moeten kunnen rusten en we zouden in de vacantiëtijd niet moeten vergeten om zinvol bezig te blijven. De contrasten zijn te groot. Opjagers als de TV, de mobiele telefoon, de auto zorgen er helaas voor dat je nergens meer tot jezelf kunt komen. Onthaasting is nodig, maar hoe? En toch zou juist de kerk daar wel weg mee moeten weten. Het grote gevaar is dat we over de belangen van onze onsterfelijke ziel heenstormen. Hebben we een geschikte plaats en een bestemde dagelijkse periode om de Heere te zoeken?

beloofde rust

De hierboven aangehaalde woorden van Ds. Tukker zijn treffend en ieders overweging meer dan waard. De Heere geeft nooit vakantie van Zijn dienst, in de kerk en in de binnenkamer. Nee, deze dingen zijn juist de echte vacantië. Recreatie betekent herschepping. Het heeft te maken met de rust van de sabbath en de latere zondag. Hier wordt de rust geschonken. De Heere geeft nooit vakantie, maar wel altijd rust! De dienst van de Heere is niet gejaagd en mat de ziel juist niet af. O zeker, er kan ook een tijd zijn in het leven van harde dienstbaarheid. Christus riep de vermoeiden en de beladenen, die zuchten onder het juk der wet. In de dagen van Jesaja was het volk vermoeid van hun grote reis, zonder te zeggen: Het is buiten hoop (Jesaja 57:10). Vermoeid van de werken der wet, vermoeid van een strenge godsdienstige werkeiligheid buiten Christus, vermoeid van preken en bidden en werken. Maar juist daar-

tegenover licht het beloftewoord van de Heere Jezus des te rijker op. Ik zal u rust geven. Hoe rijk en heerlijk is zulk een woord.

Maar de Heere neemt ook nooit vakantie, was het tweede element uit de woorden van Ds. Tukker. Hij is er altijd. Hij is een Toevlucht te allen tijde. De dokterswacht is in onze dagen een treurig verschijnsel voor mensen, die heel plotseling en acuut geholpen moeten worden. Te vaak krijg je een antwoordapparaat of een keuzemenu. Nee, bij de Heere gaat het zo niet. Juist in dagen van nood is Hij er voor verlorenen en vermoeiden. Hoe rijk als dat ervaren mag worden. En de ware rust blijft nog over en wenkt nog allen die hier hun hoop op de Heere hebben leren vestigen.

Deze geestelijke overwegingen kunt u niet alleen extra elke zondag het hele jaar door ontvangen, maar u kunt zelfs in de grootste drukte en spanningen deze rust vinden in Hem.

Recreatie is een positief verschijnsel; we kunnen en mogen het positief duiden, maar er zijn ook wel negatieve kanten aan. Sociaal, medisch en kerkelijk gesproken. Denk aan ouderen, die zich alleen voelen in die tijd. Hun kinderen zijn ver weg en dat geeft een gevoel van onrust. Als er eens wat gebeurt of als ze eens niet allemaal meer terugkomen?

Er zijn er ook, die tijdens de vakantie uit hun ritme raken en zodoende in de moeilijkheden komen. Een hartinfarct kan een gevolg daarvan zijn. Daarom is het wel nodig om de geestelijke kanten te belichten. Christus heeft gezegd: "Ik zal u rust geven". Ik las juist deze week een meditatie over de woorden van de Zaligmaker: "Komt gijlieden hier in een woeste plaats alleen en rust een weinig" (Mark.6:31). Dat is de beste rust die gevonden kan worden. Vestig de aandacht van de gemeente op deze geestelijke lijnen, juist ook in deze jachtige tijd. Vacantië heeft te maken met rust en Gods Woord spreekt daar op veel plaatsen heel treffend over.

vreemdelingschap

Er waren eens twee schilders die beide de opdracht kregen om een schilderstuk te maken over "rust". De ene schilder schetste het idyllische beeld van rimpelloos water op het meer en een windstille dag in de polder, terwijl de vogels floten en de zon straalde. De ander beeldde daarentegen een woeste stormdag uit, waarin bladeren en takken van de bomen afgerukt werden, met een vogel in de boom, die zich vastklampte aan een stevige tak. Het dier had een rustpunt, een

vast punt. Zo kan rust verschillend be-
licht en beleefd worden.

Vacantie heeft ook andere elementen
in zich. We zwerven uit over de aarde
en komen in aanraking met vreemde
culturen en landen. Taal en gewoon-
ten zijn anders. Ik denk aan een kerk-
dienst nu ongeveer 35 jaar geleden in
een zaaltje van de kerk in Hamilton
in Canada. Daar zaten toen enkele
voortrekkers, de meesten waren al op
leeftijd, in een klein groepje bij elkaar.
Ik preekte toen over de tekst: "Ik ben
een vreemdeling op de aarde, verberg
Uw geboden voor mij niet". Deze
mensen wisten beter wat dat inhield
dan ik. Ze hadden de moeilijke tijden
van de trek naar het verre land mee-
gemaakt. Denk aan de dagen van ds.
Tamminga e.a. U moet het boek van
Risseeuw, getiteld: "Landverhuizers"
maar eens lezen; hij schrijft over de
barre omstandigheden van mensen als
Ds. van Raalte en Ds. Scholte, die ruim
een eeuw terug naar Canada trokken.
Een emigrant blijft in een zeker op-
zicht altijd een vreemdeling. Maar het
moest van ons allen gelden.

Een vreemd land en een vreemde taal!
Daar worden vacantiégangers mee
geconfronteerd. Vandaar dan de lijst
Hollandse kerkdiensten, die in de va-
cantiemaanden gehouden worden in
andere landen en streken. Deze heb-
ben een positief effect. Kerkvolk komt
wat meer bij elkaar over de vloer en
ze merken tot hun verrassing ook nog
dat die dominees uit de eigen kerk of
uit andere kerkverbanden het zuivere
Woord brengen. Het kan meewerken
aan een stukje oecumene binnen de
kring van de Gereformeerde Gezind-
te. Ik herinner me dat zo ongeveer
veertig jaar geleden Ds. Baan en Ds.
K.J. Velema broederlijk de Zwitserse
dienst in Interlaken bezochten. Samen
met ons en vele anderen. In een meer
ontspannen sfeer kon er gesproken
worden over natuurlijke en geestelijke
zaken. Nu zijn er alom de Nederlands-
talige diensten. Het geestelijke en het
kerkelijke leven kan er in ruime mate
door gediend worden. Zulke diensten
en zulke preken kunnen je soms meer
nog bijblijven dan de "gewone" dien-
sten. De Heere wil het Woord ook
daar soms rijk zegenen.

gevaaren

Nog even terug naar ons eigen land.
Vanwaar de lege plaatsen in de kerk?
Zeker, mensen zijn weg en dat is hen
gegund. Maar ik wijs nog op een
andere oorzaak. Er zijn ook op veel
plaatsen de zogenaamde camping-
diensten. Een zondagse dienst op de
camping. Zo blijven de vacantiégasten
beter in de stemming. De opstart van

dit verschijnsel is ongetwijfeld goed
bedoeld geweest. Feitelijk zijn deze
bijeenkomsten bedoeld voor de on-
kerkelijke mens, die het en passant
tijdens de vakantie wel mooi vindt dat
de kinderen worden bezig gehouden.
Als evangelisatie kunnen dergelijke
bijeenkomsten een goed doel dienen.
Hulde aan allen die zich in deze we-
ken daarvoor inzetten en een deel van
hun vacantietijd afstaan voor de me-
demens.

Maar de zaken kunnen wel ernstig uit
de hand lopen. Zo'n dienst kan de ge-
makzucht in de hand werken. Het kan
de mensen uit de gewone diensten
houden. En dat is koren op de molen
van de duivel. Met daarbij de aardig-
heid dat het er in zulke diensten heel
anders aan toe gaat. De voorganger is
meer betrokken op de buitenkerke-
lijke, dus hij moet simpel en eenvoudig
spreken. Geen vaste spijs kan er ge-
boden worden en men spreekt er niet
voor een gehoor dat bestaat uit "le-
raars vanwege de tijd". Alles lichtver-
teerbaar en vooral dan ook wat luchtig
en vrolijk. Het is immers vakantie en je
staat op de camping. Dat kunnen we
dan trouwens wel duidelijk waarne-
men. De kleding van de kerkgangers
nadert soms het minimale en er ligt
zeker geen waas van eerbied over de
kerkdienst. Zo zal het lang niet overal
zijn, maar zo gebeurt het wel. Nog te

begrijpen als we staan voor buiten-
kerkelijken, maar volkomen buiten de
orde voor kerkleden, die het allemaal
toch eigenlijk wel "leuk" vinden. En
zo kan het toch ook wel?

We moeten oog hebben voor de scha-
delijke werking van dit alles. Ook in
de vacantietijd gewoon naar de kerk,
naar de gewone dienst en de onaan-
gepaste preek. De kerk moet vooral
geen ambtelijke diensten beleggen
op een camping. Evangelisatie voor
de buitenkerkelijken is goed, maar
het mag geen loopplank worden naar
een wereldse in- en uitkleding van de
diensten.

Geef de Heere de hand en kom in
Zijn heiligdom. De kerk is een heilig-
dom en de Heere is daar. Geef Hem de
hand, in liefde, maak kennis, telkens
opnieuw, en hoor naar Zijn woorden.
Hij zal tot Zijn volk en gunstgenoten
van vrede spreken.

Dat is vakantie, recreatie. het kan 's
zomers gebeuren, maar net zo goed
in december. Het kan plaats vinden in
Duitsland, maar ook in Nederland.

Kennen we tenslotte het uitzicht van
die dichter, die sprak:

"O vaderland der ruste, daar zwij-
gen alle lusten, daar rusten moeden
uit. Daar is geen drijvers roede, maar
rust in overvloed, voor Jezus' ware
bruid"?

P. Roos

KLUCHT OP HET BINNENHOF

Iemand sprak over 'bijzondere tafe-
relen'. Dat was mild uitgedrukt. Een
ander noemde het poppenkast. Dat
was wat minder vleidend. Wat zich vlak
voor het zomerreces van de Tweede
Kamer op het Binnenhof in Den Haag
afspeelde was inderdaad niet minder
dan een nieuwe klucht. Overigens
een klucht vol van gespeelde veront-
waardiging. Maar wel doorzichtig.
D66 moest zich toch nog een keer
flink betonen. En toen werd de po-
litieke steun van deze partij aan het
kabinet onttrokken en de ministers
van de D66 kleur boden hun ontslag
aan. De minister-president kon toen
niet anders doen dan mede namens
de andere ministers, die toen nog deel
van het kabinet uitmaakten, de funk-
ties ter beschikking te stellen van de
Koningin als het Staatshoofd.

Binnen een week was er een oplos-
sing gevonden. Het kabinet zal door-
regeren, niet beperkt in bevoegdheid,
maar wel beperkt in mogelijkheden.
Een minderheidskabinet wordt het

genoemd, dat steun moet vinden bij
wisselende meerderheden. Zo gaan
we onder leiding van Balkenende-III
door tot 22 november, de dag waarop
de verkiezingen staan uitgeschreven.

Woorden

Een klucht noemde ik het. En daar blijf
ik bij. Natuurlijk, er werden weer dure
woorden gesproken. Dat gebeurt wel
meer, als dat in het politieke straatje
goed te pas komt. Bijna alle partijen
maken er bij tijden gebruik van. Maar
op andere momenten worden al die
mooie woorden haastig weer ingeslikt
en blijven onuitgesproken. Dan na-
melijk als dit beter in het plaatje past.
Over welke woorden heb ik het?

Over het mooie woord 'landsbelang'
bijvoorbeeld. Soms wordt dat met
grote nadruk gebezigd. Vanwege het
landsbelang nam D-66 indertijd deel
aan het kabinet. Zo werd de omme-
zwaai in de opstelling van deze par-
tij verklaard. Het landsbelang vroeg
om medewerking. Velen vonden dat

toen niet geloofwaardig. Was het ook dit landsbelang, dat dezelfde partij deed besluiten de steun verder aan het kabinet te ontfangen? Geloof u het? Natuurlijk niet. Dat was puur partij-belang. Van landsbelang werd niet meer gerept. Het land is immers veel minder belangrijk dan de eigen partij. Maar wel wordt van het volk gevraagd dat we blijven geloven in de goede bedoelingen.

En verder de uitdrukking, die in allerlei toonaarden keer op keer gebruikt wordt. 'We moeten nu naar de kiezer'. 'De kiezer beslist'. 'Dat maakt de kiezer uit'. O, de kiezer! Ineens komt hij in beeld. Dat is altijd zo als er verkiezingen in aantocht zijn. Dan is hij zo belangrijk. Hij mag hij weer in het middelpunt staan. Hij mag beslissen. Hij mag vertellen hoe dit land geregeerd zal worden. Hij heeft het allemaal voor het zeggen. Maar als die kiezer gesproken heeft maken de politici het weer uit en die bekommeren zich dan niet veel meer om de kiezer.

Maar wie is eigenlijk die kiezer? Is dat de trouwe aanhanger van een van de politieke partijen, die altijd op de partij van zijn keus zijn stem zal uitbrengen? Nee, die niet. De kiezer is de man of de vrouw die nooit goed weet wat hij of zij eigenlijk wil. De kiezer is in feite wat wel genoemd wordt 'de zwevende kiezer'. Die kiezer, die nu eens met de haas loopt en dan weer met de hond jaagt - die zorgt voor de wisselende aantallen zetels waarmee de partijen zich rijk of arm rekenen en mede op grond waarvan een regeringscoalitie gevormd wordt. Maar laten we dan liever afspreken, dat we voortaan niet meer zeggen dat de kiezer beslist, maar dat dit gedaan wordt door de zwevende kiezer, de man van 'zo de wind waait, waait mijn jasje'.

Dat lijkt dan de winst van onze democratie te zijn. Alweer zo'n geliefkoosd woord trouwens. Democratie, democratisering. Er lijkt wel niets mooiers te zijn. Wat missen die volken veel, die niet weten wat democratie is. Ja, dat zal waar wezen! Je zult maar onder een dictatuur moeten leven! Maar we denken toch niet dat democratie alles is? Loopt die ook niet vaak uit op de dictatuur van juist die onzekere kiezer, die nu eens dit en dan weer dat wil? Of op de dictaten van een kleine coalitiepartner, die nodig is om een kabinet aan een meerderheid in de Tweede Kamer te helpen, maar die op deze manier onevenwichtig veel gewicht in de schaal kan leggen en er de oorzaak van wordt dat ons land

meer en meer een enorme uitholling van waarden en normen doormaakt? Maar ja, we kunnen niet buiten die partij om, al jaren niet.

Of zou het een oordeel zijn? Net zoals toen de Israëlieten de aanwezigheid van de Kanaänieten in hun midden ervoeren als prikkels in hun zijden en doornen in hun ogen? Laten we toch niet zo hoog van de toren het woord 'democratie' staan blazen. Alsof dat het hoogste goed is.

Prediker

O ja, de machten die er zijn zijn van God. Dat leert ons de Schrift (Rom. 13). Paulus zei dat zelfs van de regering van het heidense Romeinse rijk. Daarom zijn we de machten die er zijn ook onderworpen. Daarom zullen we blijven bidden voor allen die in hoogeheid zijn gezeten. Daarom blijven we ook dankbaar voor het feit, dat er ook nog volksvertegenwoordigers zijn die bijbelse normen en waarden voorstaan en zich er niet voor schamen daar voor uit te komen. Is dat tegelijk ook weer niet een winstpunt van de democratie?

Maar we willen niet vergeten dat woord uit Prediker, dat juist bij het meemaken van zulke kluchten als die welke zich onlangs op het Binnenhof in Den Haag afspeelde, ons weer voor de geest komt: 'Wee u land, welks koning een kind is'. Gaat het daar alleen over een koning die nog maar amper de leeftijd van de puberteit heeft bereikt? Het kan zijn dat zo iemand allereerst bedoeld is. Al laat het voorbeeld van koning Josia zien, dat niet altijd zo'n jonge koning oorzaak van een 'Wee u' hoeft te zijn. Vergelijk wat we lezen in 2 Kron. 34:1-3. Maar het woord van de wijze man reikt verder.

Lees voor 'koning' maar eens 'regeringspersoon', of 'volksvertegenwoordiger'. En lees voor 'kind' maar eens 'iemand die zich als een kind

gedraagt', een geestelijk onvolwassen mens, een wispelturig weifelaar tussen landsbelang en partijbelang. Ik spreek niemand te na; dat zij verre. Er zijn mensen op het Binnenhof die ons vertrouwen verdienen en voor wie we groot respect hebben. Zulken zijn er in de bankjes maar ook achter de regeringstafel. Maar er zijn er, naar ik vrees, maar al te veel, die - vrij vertaald - in Pred. 10:16 worden aangeduid. Wat moet er onder hun leiding van ons land worden?

Waarom zitten zulke mensen er? Zijn het dan toch echte volksvertegenwoordigers, maar dan van een volk dat zelf ook bestaat uit 'kinderen', onvolwassenen, die leven bij de waan van de dag en aan niets anders kunnen denken dan aan wat voor ogen is? Kinderen, die vaak ook nog erg onverantwoordelijk handelen?

Echter, als we dan toch weer naar de stembus moeten, moge het volk dan weer beseffen welke verantwoordelijkheid de democratie aan het volk geeft. Maar vooral, geve God dat de democratie niet opnieuw een aanfluiting zal blijken te zijn. Hij geve mensen, die met Zijn Woord en dienst rekenen. Maar ook als zij dat niet wensen te doen, mogen ze dan toch van de Heere wijsheid ontvangen om niet alleen mooie woorden te spreken, maar in hun daden ook te tonen dat het landsbelang hen wel degelijk ter harte gaat. En als zij er dan zelf niet om vragen, laten wij dan mogen volharden in het gebed tot God voor allen, die Hij roept om ons volk te regeren. Opdat van ons land gezegd kan worden wat Prediker een vers verder zegt: Welgelukzalig zijt gij, land... En opdat we vooralsnog een stil en gerust leven mogen leiden... O ja, onverdiend, maar toch. Uit enkel gunst dan.

P. den Butter

IN DE DIENST VAN DE HEERE

1 Tim.. 4:13-16

Een kandidaat of predikant ontvangt een beroepsbrief van een gemeente. Het komt voor dat er in de diensttijd meerdere komen. Wie ze ontvangt moet zich bewust zijn, dat elke brief legitiem is. Maar dat niet alleen. Er dient aan gedacht te worden dat elke brief van betekenis en veeleisend is. Van betekenis voor de beroepene als

ook voor de beroepende gemeente. De nadruk ligt op wederzijds gebed. De brief is veeleisend, want hij wijst op de plichten, die voldaan moeten worden. Er wordt gewezen op wat verwacht mag worden na eventuele aanwerving van het beroep. Tot de diensten die gevraagd worden behoort het voorgaan op zondag, behandelend

een vrije stof uit het Oude of Nieuwe Testament en in de eerste of tweede dienst een zondagsafdeling van de Heidelbergse Catechismus, preken op de christelijke feestdagen, op bid- en dankdagen. Ook wordt gevraagd het bedienen van de heilige sacramenten, het bevestigen van huwelijken en het leiden van begrafenissen. Tot de taak behoort ook het onderwijzen van de kinderen van de gemeente in de leer die naar de Godzaligheid is en dat wekelijks in de daarvoor gestelde periode. Leerboeken die goedgekeurd zijn door de kerkenraad dienen gebruikt te worden. Ook valt te denken aan het doen van zieken- en huisbezoek en verder alles wat tot het werk van een dienaar behoort. Dit alles is kerkelijk vastgelegd. Het staat in de kerkorde. Het blijkt nodig te zijn dit te onderstrepen in onze tijd van zelfbepaling. Bij aanneming van een beroep wordt dus heel wat beloofd. Als het goed is leeft in het hart: met de hulp van de Heere en in Zijn kracht hoop ik er aan te mogen voldoen. De Heere is het waard en de gemeente heeft er recht op. Wanneer alles overdacht wordt waar het op aan komt in het dienstwerk, dan vraagt dit niet alleen de hele inzet van de persoon, maar ook het gedurig bezig zijn. Maar is dat niet teveel gevraagd? Er moet in de eerste plaats geluisterd worden naar het Woord van de Heere. We kunnen zeggen dat Paulus in opdracht van de Heere aan Timotheüs heeft geschreven: "Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leren, totdat ik kom. Verzuim de gave niet die in u is, die u gegeven is door de profetie met oplegging der handen van de ouderlingschap. Bedenk deze dingen, wees hierin bezig." (vs. 13-15a). Het accent valt op: "wees hierin bezig." Wees erin. Timotheüs, je moet met heel je ziel er bij betrokken zijn. Het moet je levenselement zijn. Je hele leven moet ervan doortrokken zijn. Je staat steeds in dienst van de Heere. Op de dag en indien nodig ook in de nacht. Het persoonlijk en ambtelijk leven moeten één zijn. Die twee moeten elkaar beïnvloeden. We kunnen zeggen het is 'het Messiaans programma.' Tot in Zijn dood heeft de Heere Jezus waargemaakt wat Hij op Zijn twaalfjarige leeftijd sprak in de tempel tot Maria Zijn moeder: "Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders" (Lukas 2:49). Hij was de werkzame Heere Jezus in woorden en daden. Nu vraagt Hij van Zijn dienaren dat zij Hem werkend volgen. Dit gaat gepaard met de belofte: Mijn genade is U genoeg en Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Maar moet nu de boog steeds gespannen

staan? Dit wordt niet gevraagd. Er mag werkonderbreking zijn. In het Woord van de Heere worden we daar ook op gewezen. Het Woord van de Heere is een levensboek, het is veelzijdig, maar ook gericht. We zien dit duidelijk in Marcus 6. Daar gaat het over de uitzending van de discipelen. Ze ontvangen een hele opdracht van hun Meester, vol inhoud, we kunnen het lezen. Twee aan twee moeten de discipelen hun weg gaan. Zij mogen in alle opzichten herauten zijn van het Rijk Gods. Het rijk dat komende is en gaat doorbreken in de wereld door de genadekracht tot heil van zondaren in Jezus Christus de Heere, Die de arbeid zegent. Onderweg dienen zij zich te houden aan de instructies van hun Zender. Niets mogen zij als bezit meenemen. Ze zijn geheel op de zorg van de Heere aangewezen. Na het volbrengen van hun opdracht gaan ze terug naar de Meester en geven verslag van hun ervaringen. Op een gegeven moment roept Jezus hen apart en wil Hij hun rust geven. Ze gaan naar een eenzame plaats. We kunnen dit lezen in Marcus 6:31. Met nadruk zegt Jezus: en rust een weinig! De Schriftverklaarder J.C. Ryle tekent hierbij aan: Deze woorden zijn vol van teder mededogen. Onze Heere weet wel, dat Zijn dienaren vlees zijn zowel als geest en evenzeer een lichaam hebben als een ziel. Hij weet dat zij op hun best de schat in aarden vaten dragen en zelf onderhevig zijn aan velerlei zwakheden. Hij toont hun dat Hij van hen niet meer verwacht dan hun lichamelijke kracht toelaat. Hij vraagt hetgeen wij kunnen doen, niet hetgeen wij niet kunnen. "Komt gijlieden hier alleen en rust een weinig" zegt Hij. Deze woorden zijn ook vol diepe wijsheid. Onze Heere weet wel dat Zijn dienaren moeten zorgen voor hun eigen ziel, zowel als voor die van anderen. Hij weet dat voortdurend werkzaam zijn voor anderen zeer geschikt is ons de aangelegenheden onzer eigen ziel te doen vergeten en dat terwijl wij de wijngaarden van anderen hoeden, wij

gevaar lopen de onzen te veronachtzamen (Hooglied 1:6). Hij herinnert er ons aan dat het goed is voor leraars zich van tijd tot tijd aan hun openbare werkzaamheid te onttrekken tot zelfbezinning, gebed en meditatie. Dit is een zeer wijze raadgeving. Nu zijn er twee zaken die wij niet mogen vergeten. Er wordt door de Heere Jezus gesproken van 'alleen'. Gericht gezegd: alleen of met gezinsleden alleen. In een isolement? Beslist niet. Geen getto – leven. Maar wel een juist leven. Voor zichzelf en voor het gezin. De vakantieperiode moet dienen naast intensief gezinscontact en genietend van de natuur, om zich te sterken om weer te kunnen werken in de gemeente. Vandaar dat de rust geen doel maar een middel is voor het werk. Zij was voor de discipelen ook maar korte tijd en daarna moest het werk weer opgenomen worden. De rechte dienaar leeft daar ook bij. En laat de Heere in Zijn goedheid de gezondheid, de nodige krachten, dan is er de lust om weer de wijngaard in te gaan, het contact te hebben met de gemeente. Dan kan zeker veel werk wachten in het najaar en in de winter. Men kan er tegenop zien. Niet dat het te veel is, maar dat het zoveel verantwoordelijkheid vraagt. Maar heeft men het dienstwerk lief en trekt het, dan zal steeds het gebed zijn: Laat mij werken Heere. Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten. Iedere nazomer wordt er weer bijgetekend. Hoevele keren hebben we het al gedaan, medeambtsdragers? Is er dan geen strijd, moeite, zorg of verdriet? Deze dingen ontbreken niet. Maar wat sterkt, steunt, geeft moed, kracht en voortvarendheid? Ik zal, zegt de Koning der Kerk, niet feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden. Wat uit Mijn lippen is gegaan is vast en onverbroken. Dat doet wat. Dat doet veel. Dat doet alles. Jaar na jaar. Tot het einde van de dienstperiode.

M.C. Tanis

ARTHUR PINK (2)

De bekering in zijn slaapkamer viel samen met zijn roeping om het evangelie te verkondigen. In die dagen sprak hij in zijn eigen kerkgebouw voor meer dan 700 mensen over Rom. 1:16, "Maar ik schaam mij het evangelie van Christus niet". Hij begon ijverig de Schriften te bestuderen. Het advies om in Engeland theologie te

gaan studeren, verwierp hij vanwege het ongereformeerde klimaat aldaar en hij verhuisde naar Amerika. Het was in het jaar 1910, dat hij zijn intree deed aan het theologisch instituut van Moody in Chicago. 's Morgens werd gestudeerd, 's middags moest hij de straat op, of naar de gevangenis, om te evangeliseren.

Pink is echter niet lang in Chicago gebleven. Hij wilde pastoraal werk gaan doen en kwam terecht in Silverton, een mijnwerkersdorp in Colorado. Contact met een roomse priester daar, resulteerde in gesprekken over Gods Woord. Pink ontdekte hoe de priester soms heel subtiel Gods Woord verdraaide en schreef als een reactie aan de binnenkant van zijn bijbelomslag de woorden uit Deut. 4:2 "Gij zult tot het woord dat Ik u gebied, niet toedoen, ook daarvan niet afdoen", en dergelijke teksten. Voor hij vanaf toen de preekstoel opging, las hij altijd eerst die woorden.

Na Silverton reisde Pink, die we zullen leren kennen als een zwerver op aarde, naar California aan de Westkust van Amerika. Hij was daar nauw verbonden aan het Bijbelinstituut in Los Angeles. Hij preekte overal waar men hem uitnodigde. En niet zonder vrucht. Zo kon de secretaris van de kardinaal van San Francisco eens niet de verleiding weerstaan om een protestantse kerk in te gaan, waar Arthur Pink preekte.

Hoewel een vooraanstaand rooms mens, had hij nog nooit een hoofdstuk uit de bijbel gelezen of het evangelie horen preken. Die keer was het gelijk raak. Een pijl van Gods boog trof zijn hart.

Pink, niet door bevestiging en intrede aan een bepaalde gemeente of kerk verbonden, vertrok in 1915 naar Kentucky, na een kort verblijf in zijn vaderland, waar hij zijn ouders opzocht. In Kentucky ontmoette hij Vera Russell, met wie hij daar op 16 november 1916 trouwde. Dat hij in Vera een vrouw kreeg die hem tot zijn dood trouw zou blijven in zijn arbeid in Gods koninkrijk, noemde hij de één na grootste zegen die God hem schonk. De grootste zegen was die van zijn bekering.

Vera Russell werd al voor haar tiende jaar wees en werd verder opgevoed door haar grootvader. Ze vertelde dat ze bij haar geboorte op 8 januari 1893, toen het leek alsof er geen leven in haar was, door haar vader buiten in een vat met ijskoud water werd gedaan, wat zo'n schok veroorzaakte dat ze plots één en al leven was. Daarom heb ik het altijd zo koud, verklaarde ze later vaak, glimlachend.

Een nieuwe verhuizing stond voor de deur toen hij een pastorale taak kreeg in Spartanburg in South Carolina. Daar bleven Arthur en Vera Pink tot 1920. Hij ging voor in een baptistenkerk.

Het werd een moeilijke tijd daar in South Carolina. De eerste wereldoorlog veroorzaakte een grote inflatie en daarmee gepaard gaande armoede.

Alles werd erg duur. De winters waren zeer streng.

Hoewel Pink per dag 12 uur de bijbel bestudeerde, had hij zich op dogmatisch gebied nog niet echt een mening gevormd. Vandaar dat hij het bij zijn aankomst in Amerika in het jaar 1910 niet als een bezwaar zag te gaan studeren aan het theologisch instituut van Moody, bekend om de evangelisatiedrang, maar waarin de diepte en de bezonkenheid gemist werd.

Pink kwam in aanraking met geschriften van Jonathan Edwards (1703-1758) en ging de werken van Augustinus, Calvijn en de Erskines bestuderen. Er kwam diepgang in zijn denken en dientengevolge preken. Hij begon bezwaren te krijgen tegen de evangelisatie bijeenkomsten in de stijl van Moody, waarbij op een direkte, persoonlijke beslissing werd aangedrongen. Als gevolg van zijn studie van oude, theologische werken, ging hij zelf ook aan het schrijven. In 1917 publiceerde hij een boek, getiteld: Goddelijke inspiratie van de Bijbel. In 1918 kwam zijn meest bekende werk uit: De soevereiniteit van God.

Dit boek werd door velen niet gewaardeerd. Scherp was de kritiek op het gereformeerde geluid dat Pink liet horen. Na lezing van het boek over Gods soevereiniteit, verklaarde een man dat hij Pink wel zou kunnen vermoorden! Waarop Pink onmiddellijk antwoordde: Je wilt mij niet vermoorden, maar God!

Het contract om in South Carolina pastoraat te bedrijven liep ten einde en in het jaar 1921 zag Pink zich voor nieuwe taken geplaatst. Hij ging zich toeleggen op het beleggen van bijbelconferenties, waardoor hij het bijzonder druk kreeg. Hij reisde heel Amerika door en hield lezingen voor grote groepen van kerkmensen en predikanten. Dat werd het ene aspect van zijn werk, het andere was de uitgave van meer boeken. Zo verschenen van zijn hand (vertaald); de Wederkomst van de Verlosser, De zeven kruiswoorden, en Waarom vier evangeliën?

In deze jaren waren de Pinks erg arm, maar heel wonderlijk waren de uitredingen!

In deze tijd gebeurde er echter ook iets anders. Pinks uitgever, Herendeen, spoorde Pink aan om een maandblad uit te geven. Pink hoefde daar niet lang over na te denken en in Januari 1922 verscheen het eerste nummer van een blad, getiteld 'Studies in the Scriptures'. Pink was en bleef de enige uitgever en auteur, hoewel hij in het begin ook mannen als de Erskines, Edwards en Spurgeon citeerde.

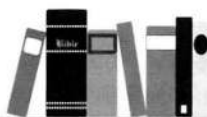
Van de uitgifte van dit maandblad

heeft Pink een levenswerk gemaakt. Tot aan zijn dood is het maandblad elke maand over heel de wereld verspreid, al was het aantal abonnees niet bepaald indrukwekkend. De vulling van dit maandblad is zijn lust en zijn leven geweest, hoewel het dikwijls door de beproevingen heenging. De regelmatige uitgave van een maandblad veroorzaakt vanzelfsprekend ook stress. Door, zoals we nog wel zullen zien, een stipte levenswijze met een strak patroon, die ons soms ook wel wat overspannen overkomt, is er maand na maand, jaar na jaar een uitgave van Studies in the Scriptures geweest. Later is het schrijven van het maandblad nog jaren lang zijn enig levensdoel geweest, maar in het begin had hij naast zijn schrijfwerk nog veel ander werk. Het schrijven gebeurde zonder schrijfmachine, zijn vrouw Vera heeft later leren typen. Het abonneebestand is nooit boven de 1000 geweest, soms veel minder. Hoewel teleurstellend, is dat voor Pink nooit aanleiding geweest om ermee te stoppen. Hoewel liefde tot Gods Woord en de verspreiding ervan zijn drijfveer was, was Pink niet geheel vrij van fanatisme. Hij was een streber. Hij studeerde zonder onderbreking of ontspanning. Pink las gemiddeld 25.000 pagina's per jaar! Geen wonder dat hij in 1923 instortte. Hij werd depressief en kreeg klachten. Hij kwam, na aanvankelijk protest, onder behandeling. Hij had moeite om te relaxen en overtrad vanwege zijn leeswoede dikwijls het gebod om het kalmer aan te doen.

Pink mocht weer genezen, maar heeft later meerdere tijden van depressiviteit gekend. Ook kon hij gebukt gaan onder eigen tekortkomingen of van misstanden in de wereld en de kerk. Dat greep hem aan. Dat was omdat hij een geestelijk mens was geworden. Toch had dit ook met zijn aangeboren perfectionisme te maken.

Pink leidde dus conferenties, studeerde en schreef, maar hij had ook weer behoefte aan een plaats waar hij kon preken. Af en toe preekte hij hier en daar, maar hij wilde liever een eigen plekje. Toen hij geen aanbod in Amerika kreeg, was een uitnodiging van een abonnee van zijn maandblad uit Australië, om in Sydney te komen wonen, hem meer dan welkom!

K. Hoefnagel

BOEKBESPREKINGEN

Ds. P van Ruitenburg, Naar de hemel, Leven na de dood in 52 bijbeloverdenkingen, Paperback, 152 blz., € 14,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-1971-4.

De auteur is predikant van de Gereformeerde Gemeenten. Na in Meliskerke en Dordrecht gediend te hebben is hij nu predikant in Chilliwack, B.C., Canada. In de inleiding wordt terecht gesteld dat het leven een voorbereidingstijd is op de eeuwigheid. In de 21ste eeuw beseffen weinigen dat het overgrote gedeelte van ons bestaan na de dood ligt. Wie eenmaal geboren is, blijft altijd bestaan. Het Godsbesef en het eeuwigheidsdenken worden steeds minder. In het nu verschenen boekje laat de auteur Gods Woord spreken over hemel en hel, opstanding en de nieuwe aarde. Naast waardering wil ik een enkele opmerking maken. Op blz. 57 en 58 wordt de tekst 1 Korinthe 7:29 behandeld. We lezen daar in Gods Woord: "Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende." Dit had onzes inziens nader uitgewerkt kunnen worden. Op blz. 79-81 wordt geschreven over de werkelijkheid van de eeuwige rampzaligheid. "Op een keer zullen we voor God staan en geoordeeld worden. Stel je voor dat het dan niet goed is, omdat er niets is veranderd in ons leven. Er zal zijn weining en knersing van tanden. Dat heb je ervan. Zeven keer vinden we deze uitdrukking in het Nieuwe Testament. Mogen we dat overslaan? Zijn we nog geloofwaardig en bijbelgetrouw als we onze ogen daarvoor dichtdoen, omdat we ons er zo belabberd door voelen, of omdat het niet te 'verkoop' is?" Even verderop lezen wij: "Als Gods Woord het niet over de hel zou hebben, zouden wij er ook over moeten zwijgen. Maar het is juist Jezus die het het meest over de rampzaligheid heeft gehad. Niet dat je uit vrees God zou willen dienen. Dat niet. Het zou ook de verkeerde motivatie zijn. Maar hopelijk schokt het mensen wakker om te gaan zoeken wat wel aantrekkelijk is. Daarom had Paulus het over een 'schrik'. Deze apostel wist dat hij rekenschap zou moeten geven van elk gesproken woord. Hij zag zich soms in gedachten al staan voor de rechterstoel van Christus. En stel je voor dat hij niet eerlijk gewaar-

schuwd en hartelijk genodigd had! Die gedachten verontrustten hem en omdat hij de schrik des Heeren wist, wilde hij mensen tot het geloof bewegen. Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw consciëntie geopenbaard te zijn (2 Korinthe 5:11). Op blz. 99 wordt over de opstanding der doden gesproken op de jongste dag. Dan lezen wij: "Sommigen zeggen dat bij de dood iedereen werd geoordeeld naar zijn geloof en dat op de laatste dag iedereen geoordeeld wordt naar zijn werken. Ik zie daar echter geen verschil tussen, want geloof moet uit de werken getoond worden. Wel is het opvallend dat bij de opstanding zo'n nadruk ligt op het feit dat niemand verloren gaat omdat hij niet uitverkoren is, maar omdat hij zondaar is. Dat is het waard om even over na te denken!" Aangaan de eeuwige heerlijkheid lezen we op blz. 141: "Na de opstanding is er geen behoefte meer aan parfums en kleurtjes en God zal verheerlijkt worden in Zijn schepselen. Ieders natuurlijke schoonheid zal Godverheerlijkend zijn. Lammen, blinden, gehandicapte mensen vind je op de nieuwe aarde niet meer. Iedereen zal verbaasd zijn over het nieuwe Jeruzalem waarvan God Kunstenaar en Bouwmeester is, maar ook over de mensen omdat de Heere ook hun Schepper is. Zonder vuile begeerten, zonder overspelige gedachten, zal iedereen zich in God en Zijn schepselen verblijden. Wat een Koninklijke Bruiloft zal dat zijn!" Aan de hand van Lukas 10: 13 en 14 waar staat: "Wee u Chorazin, wee u, Bethsaida, want zo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren, die in u geschied zijn, zij zouden eertijds in zak en as zich bekeerd hebben.

Doch het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in het oordeel dan ulieden' lezen we op blz. 186: "De Joden in die plaatsen hadden beter kunnen weten en hoewel ze eerst onder de indruk waren van Jezus geloofden ze niet echt in Hem.

Dat is veel erger nog dan een heiden zijn, erger dan in de gevangenis gezeten te hebben. Ongeloof is de grootste zonde en vooral zij die het Evangelie gehoord hebben en het niet ter harte nemen maken zich daaraan schuldig. Zij zullen dubbele klappen krijgen, dieper neergestoten worden. Nogmaals, ik kan dat niet verder invullen. De Bijbel geeft ons hierover geen details. Ik denk dat we op grond van wat we lezen wel kunnen zeggen dat hoe zuiverder de leer is geweest waarmee we in aanraking kwamen,

hoe beter we de waarheid van de Bijbel hebben geweten, hoe zwaarder het oordeel zal uitvallen als we niet geluisterd hebben.

Niemand zal een excuus hebben voor schijn- en ongelooft, maar zeker zij niet die met de Bijbel zijn opgevoed, gewaarschuwd zijn, en op een eerlijke manier over de Bijbel hebben gehoord. Juist zij zullen in de eeuwige pijn wroeging hebben en voelen hoe dicht ze bij het Koninkrijk Gods zijn geweest."

Ds. P. van Ruitenburg. Een hele verandering, gebonden, 71 blz., € 9,90, Uitgave Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-1970-6.

Het boekje heeft als ondertitel: "Als God je bekeert." In het kort wordt weergegeven wat bekering inhoudt. Beschreven wordt hoe God zondaren gaat ontmoeten en hoe zondaren 'in hun gemis' worden gezet. Gebrokenheid van hart komt aan de orde. We lezen in het voorwoord het volgende: "Zondaren beginnen diep ontzag te krijgen voor God, kunnen het niet laten de Heilige te zoeken en beginnen dingen te zien in het licht van de eeuwigheid. Er wordt liefde in hun hart gegoten en er komt een vreugde die de wereld niet kent. Een boekje om rustig te lezen en te herlezen." Bij de laatste woorden willen we aansluiten. Het boekje bevat korte stukjes die aan de linkerkant zijn opgenomen en bijpassende teksten of gedichten aan de rechterzijde. We besluiten deze korte bespreking met een citaat van blz. 70: "De ware gelovigen worden steeds voorzichtiger want met vallen en opstaan komen ze erachter dat al de verschillende zaden van zonde in hun hart willen ontkiemen. Eerlijk gezegd vallen ze zichzelf hard tegen. Gods kinderen worden immers wel van de macht van de zonde verlost, maar niet van de zonde zelf. En als ze niet op hun hoede zijn, kunnen ze niet alleen in meer dan een zonde vallen, maar is het zeker dat ze in zonde vallen. Waarom God ze niet van alle zonden verlost? Om ze klein te houden en ze meer te laten zien van Gods trouw en het offer van Christus. De gehoorzaamheid van Jezus, Zijn gewilligheid om Zijn leven af te leggen, Zijn kruisiging, krijgt steeds meer waarde voor een arme zondaar. Zodoende verlangen ze harder naar de tijd dat ze van al hun zonden verlost zullen zijn. Daarom, strijd de goede strijd des geloofs! En als we nog een vreemdeling van genade zijn: je kunt met de Heere zoeken niets verliezen, wel winnen. Zoek de Heere. Hij is te vinden!"

C.H. Spurgeon, *Zoekt Mijn aangezicht*, vertaling Arie Maasland, 121 blz., € 7,50, Uitgeverij P. Boekhout 2006, Tholen, ISBN 90-75957-45-9.

Deze paperback bevat zeven preken die handelen over het gebed. In de preek over Mattheüs 6: 13 "Leid ons niet in verzoeking" lezen we op blz. 81 en 82 behartenswaardige dingen over verleidingen die kunnen voorkomen in tijden van depressiviteit en over verleidingen in dagen van vreugde: "Ook mentale omstandigheden zorgen vaak voor grote verleidingen. Als een mens depressief is, komt hij in verleiding. Degenen onder ons die vaak blij zijn, zijn dikwijls even vaak terneergeslagen, en als alles om ons heen er donker uitziet grijpt satan zeker de gelegenheid aan om tot wanhoop te verleiden. God verhoede dat we onszelf zouden verontschuldigen, maar, lieve broeder, bid dat u niet in deze verzoeking valt. Als u even vaak last had van nervositeit en zwaarvoedigheid als de vriend die u zijn somberheid kwalijk neemt, zou u misschien meer te verwijten vallen dan hij. Heb daarom liever medelijden dan dat u veroordeelt. En anderzijds, als de geest opgewekt is en het hart dansen kan van vreugde, ligt de lichtzinnigheid op de loer en worden gemakkelijker verkeerde woorden gesproken. Bid de Heere dat Hij u niet zo'n hoge of juist zo'n lage plek geeft dat u ertoe gebracht wordt om te zondigen. 'Leid ons niet in verzoeking' moet ieder uur ons gebed zijn."

Op de blz. 83 en 84 lezen wij dat een kind van God bereid dient te zijn om beproeving te verdragen, maar dat hij de beproeving niet moet zoeken. Spurgeon geeft dan een duidelijk voorbeeld. "Ik heb gelezen dat twee mannen tot de marteldood veroordeeld waren in de tijd van koningin Mary. Een van hen pochte overloed tegenover zijn metgezel dat hij op de brandstapel zijn mannetje zou staan. Hij gaf niet om het lijden; hij was zo geworteld in het Evangelie dat hij wist dat hij het nooit zou verloochenen. Hij zei dat hij naar de noodlottige morgen verlangde zoals een bruid naar de bruiloft. Zijn metgezel in dezelfde cel was een arme bevende ziel die zijn Meester niet kon en wilde verloochenen, maar hij vertelde dat hij heel bang was voor het vuur. Hij zei dat hij altijd heel gevoelig was geweest voor pijn en hij was ontzettend bang dat als hij de hitte van het vuur zou voelen, de pijn hem zover zou brengen dat hij de waarheid zou verloochenen. Hij smeekte zijn vriend voor hem te bidden, en hij besteedde veel van zijn tijd aan wenen over zijn zwakheid en

tot God roepen om kracht. De ander bestrafte en bespote hem voortdurend omdat hij zo ongelovig en zwak was. Toen beiden bij de brandstapel kwamen, trok degene die zo dapper was geweest zich terug bij het zien van het vuur en werd op smadelijke wijze afvallig, terwijl de arme bevende man wiens gebed was geweest 'Leid mij niet in verzoeking' standvastig als een rots stond, en God loofde en preeste terwijl hij tot as verbrand werd. Zwakheid is onze kracht; onze kracht is zwakheid. Smeek God dat Hij u niet beproeft boven uw kracht, en bid in het diepe besef van uw zwakheid: 'Leid ons niet in verzoeking.' Als Hij u dan tot de strijd leidt, zal Zijn Heilige Geest u kracht geven en u zult dapper als een leeuw zijn tegenover de tegenstander. Hoewel u innerlijk beeft en ineenkrimpt voor de troon van God, zult u de duivel zelf en al de helse machten zonder een zweem van angst weerstaan. Het lijkt misschien vreemd, maar zo is het." Op blz. 85 waarschuwt Spurgeon voor het opzoeken van verleidingen. "De mens die 'Leid ons niet in verzoeking' bidt en die vervolgens verleiding opzoekt is een leugenaar voor God. Wat een huichelaar moet het zijn die dit gebed uitspreekt en vervolgens naar het theater gaat! Hoe leugenachtig is hij die dit gebed opzendt en dan aan de bar staat en drinkt en praat met verdorven mannen en opgedirkte vrouwen. De bede 'Leid ons niet in verzoeking' is een schandalige godslastering wanneer hij komt van de lippen van mensen die vermaak zoeken op plekken waar een slechte moraal heerst." Deze woorden zijn ook vandaag volop van toepassing. Het gebed 'Leid ons niet in verzoeking' is in strijd met het gebruik van bijvoorbeeld open internet. Er zou nog veel te citeren zijn. Liefhebbers van Spurgeon zullen ook dit boekje over het gebed zeker ter hand nemen.

Dr. H.F. Kohlbrugge, *Het Heilig Nachemaal*, Paperback, 48 blz., € 6,95, Uitgeverij Frits Hardeman, Ede, ISBN 90-76430-41-4.

De auteur leefde van 1803-1875. De preken zijn door de samensteller overgezet in de taal van onze tijd. Er zijn na iedere preek door de samensteller een aantal vragen toegevoegd om de bespreking en verwerking van het gebodene te vergemakkelijken. Kohlbrugge behandelt in drie preken de drie stukken van de zelfbeproeving waarover het avondmaalsformulier spreekt. Vele behartenswaardige zaken treffen we in dit boekje aan.

Kohlbrugge schrijft over het onderscheid tussen de ware droefheid naar God en de droefheid der wereld zoals we die aantreffen bij Ezau en Achab. Er zijn er ook die in het geheel geen droefheid over de zonde hebben, die hun zonde en vervloeking volstrekt niet bedenken of alleen oppervlakkig. Wie de droefheid naar God over de zonde kent is bedroefd over de zonde zelf, omdat zij een vergriep, een misdaad tegen God is. Het is bij hen een hartenzaak. We lezen op blz. 20: "Zo is dan de droefheid van de eerste veroorzaakt door het gemis van wereldse vreugde, terwijl die van de laatste wordt geboren uit liefde tot de heiligheid van God en vanwege 't gemis van deze liefde."

Wat het geloof betreft wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen het ware zaligmakende geloof en het tijdgeloof. We lezen dienaangaande op blz. 35 en 36 "Inmiddels schijnen zij, welke het tijdgeloof hebben, wat duivel en wereld betreft, wat het doen van Gods wil aangaat, wat de plichten aangaat, wat de onderwerping, de liefde en vele zogenaamde deugden betreft, ja ook wat het haten en verlaten van de wereld en van de zonde betreft, het roemen in de toekomstige heerlijkheid en de blijde uitzichten tegen de dood, in één woord, wat de gehele weg in de vreze Gods aangaat, grotere helden te zijn – als men ze zo hoort spreken – dan de ware gelovigen, want het ware geloof kan van zichzelf niets. Bij de ware gelovigen is een gedurig bezwijken, maar ook een waarachtig en zalig ondervinden, dat het 'nochtans van God' de overhand behoudt. Niet alleen wat het uitwendige betreft, maar voornamelijk in hetgeen tot het inwendige leven der zaligheid behoort."

Kohlbrugge schrijft ook over het onderscheid tussen vleselijk heiliging en heiliging des Geestes. We lezen dienaangaande op blz. 44 "De vleselijke heiliging daarentegen handelt nooit naar Gods wil, maar altijd naar eigen wil, en daarin rechtvaardigt zij zich, dat moet God ook goedkeuren. Zo niet, dan is het uit met haar hoop en zij maakt zich af van de weg der gerechtigheid, want haar wortel is het 'eigen' IK en niet Christus en de broeders. De heiliging des Geestes verdraagt alles, duldt en hoopt alles en verloochent zichzelf om der broeders, om der uitverkorenen wil en opdat ook de tegenstanders of voor de Heere gewonnen of ontwapend worden." Op blz. 45 lezen we: "De vleselijke heiliging dweept met eigen gewaande deugden en volmaaktheden, de heiliging des Geestes leeft in

de deugden en volmaaktheden van God, zoals die zich verheerlijken in de liefde van de Vader en in de genade van Jezus Christus en zij is werkzaam in de tegenwoordigheid van God in Christus. In de heiliging des Geestes is kinderlijke vrees, ootmoed, eerbied, gehoorzaamheid aan God, ongeveinsd geloof. De tegenwoordigheid en heiligheid van de Heere is er het element, dat men liefheeft en waarbuiten men niet ademen kan." De derde preek besluit met deze woorden: "Zij, welke zich goed beproefd hebben, zullen eenmaal met de Heere het Avondmaal houden, dat Hij voor de Zijnen in de zalen des hemels bereid heeft. Degenen, die zich niet beproefd hebben, zullen ondervinden, dat zij als dan, gebonden aan handen en voeten, in de buitenste duisternis zullen geworpen worden. De laatsten hoor ik met Simon de tovenaars zeggen: 'Bid voor mij tot de Heere, opdat niets over mij kome, van hetgeen gij gezegd hebt.' De eersten hoor ik zuchten: 'Beproef Gij mij, o God.'"

Volgens eed en plicht DEEL 1, gebonden, 192 blz., € 12,95, Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 90-76466-45-9.

Dit keurig uitgevoerde boek bevat twaalf preken van predikanten uit de Nederlandse Hervormde Kerk (Hersteld). Het is het eerste deel van een vijfdelige prekenreeks onder redactie van ds. J.W. van Estrik en ds. A. Vlietstra. Ze zijn geschikt voor persoonlijk gebruik en leesdienst. In het voorwoord lezen wij: "We drukken in de woorden Volgens eed en plicht uit wat ons allen bewogen heeft om niet mee te gaan de nieuwe kerk in, maar achter te blijven in de Nederlandse Hervormde Kerk. Naar onze diepe overtuiging heeft de Heere ons in de tijd van de Reformatie een Gereformeerde Kerk gegeven, te typeren als een planting Gods. De eenheid van de verschillende gemeenten in de Nederlanden werd in het gereformeerde belijden uitgedrukt en vastgelegd. De Heere heeft ons geroepen in die kerk te dienen en naar Schrift en belijdenis te handelen. Naar het berijmde woord van Psalm 75, waarin staat dat het ambt is ontvangen, willen wij volgens eed en plicht in de Vaderlandse kerk, die van oorsprong uitsluitend gereformeerd is en dat ook is gebleven, de dienst der verzoening verrichten." Ook lezen we in het voorwoord dat de Vaderlandse Kerk altijd een exclusief gereformeerd karakter heeft. Daarom is op de kaft een afbeelding te vinden van de Synode van Dordrecht in ver-

gadering bijeen, die bijeenkwam om de gereformeerde leer te handhaven. Ook is de Statenbijbel afgebeeld die open ligt bij Psalm 75. Dit geeft aan dat de Heilige Schrift absoluut gezag heeft.

Deze eerste bundel bevat naast preken over vrije stoffen ook gelegenhedspreken voor de lijdenstijd en voor de biddag. Van de volgende predikanten zijn preken opgenomen: Ds. C.J.P. van der Bas, Woudenberg, ds. H.R. Bijl, Gouda, ds. J.W. van Estrik, Goedereede, ds. P.C. Hoek, Sint Annaland, ds. K.J. Kaptein, 's Grevelduin-Capelle, ds. K. ten Klooster, Ridderkerk, ds. P. Korteweg, Melissant, ds. A. Kot, Schoonrewoerd, ds. B.M. Meuleman, Kampen, ds. Joh. Post, Putten, ds. A. Vlietstra, Katwijk aan Zee en ds. H. Zweistra, Leerbroek. Er zou over de inhoud van de preken heel wat geschreven kunnen worden aangaande onderscheid in aanpak, in woordgebruik, in lengte, in ligging, in geestelijke benadering en in beleving van de waarheid. We doen dat niet. We willen de lezing van deze preken bij u aanbevelen, zodat u zelf een en ander kunt constateren en in ieder geval ook kunt vaststellen dat er een veel grotere mate van overeenstemming is met wat wij begeren te beluisteren in de prediking dan in veel preken van de zijde van de NGK en GKV.

Jonathan Edwards, Tijd is kostbaar, pocket, 69 blz., €7,20, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 09-331-1967-6.

Dit boekje is vertaald uit het Engels door G.H.C. Pas-Donker. Het is verschenen in de serie "Licht op de kandelaar." Jonathan Edwards leefde van 1703-1758. Als predikant diende hij de grote gemeente van Northampton. Mede door zijn prediking ontstonden in Amerika geestelijke opwekkingen. Hij verzette zich tegen de liberale, Arminiaanse theologie. Later werd hij zendeling onder de Indianen te Stockbridge. Het boekje bevat twee overdenkingen respectievelijk over Efeze 5:16 en Spreuken 27:1. Edwards legt er de vinger bij dat er veel tijd wordt opgeslokt door dingen die geen waarde hebben voor de eeuwigheid. Hij dringt er op aan de tijd op de juiste wijze te besteden. De tijd is kostbaar. Meerdere redenen geeft de auteur hiervoor aan. De tijd is kostbaar omdat de eeuwige zaligheid of de eeuwige rampzaligheid gemoeid is met het goede of slechte gebruik van de tijd. De tijd is erg kort en daarom is ze ook kostbaar. De tijd is kostbaar omdat we geen zekerheid hebben over

de duur van de tijd. We weten wel dat de tijd heel kort is, maar we weten niet hoe kort. Velen zouden hun tijd meer waarderen als ze zouden weten dat ze nog maar enkele maanden of enkele dagen te leven hadden. Tijd is kostbaar omdat verloren tijd nooit meer kan worden ingehaald. We besluiten met een kort citaat van blz. 17: "Als iemand al zijn aardse goederen zou verliezen en failliet zou gaan, kan dat verlies nog goedgeemaakt worden. Misschien verkrijgt hij wel een ander landhuis dat even mooi is. Maar als zijn levenstijd voorbij is, kan hij nooit meer zulke tijd krijgen. Alle gelegenheid om eeuwig welzijn te verkrijgen, is volkomen en voor eeuwig voorbij." Het is een goede tijdsbesteding wanneer we kennis nemen van de inhoud van dit boekje. Het moge aansporen tot het uitkopen van de tijd die ons is toegemeten.

M.A. Groeneweg- de Reuver, Omdat Hij trouw is, 48 blz., paperback, € 6,35, Uitgeverij Frits Hardeman, Ede, ISBN 90-76430-36-5.

Dit is de achtste bundel gedichten van mw. Groeneweg- de Reuver. Deze gedichten blijken in een behoefte te voorzien. Ook dit bundeltje zal zijn weg wel weer weten te vinden. De titel is ontleend aan het eerste gedicht dat is opgenomen. Enkele regels citeren we uit dat gedicht:

Ik weet het immers: Hij zal met me wezen.

Ook als ik Hem niet zie, zal Hij er zijn. Omdat Hij trouw is, hoef ik niet te vrezen.

Kom ik straks aan het eind van de woestijn,

Dan zal daar Jezus staan;

Hij wacht op mij

En neemt me mee,

voor eeuwig aan Zijn zij.

J. Bout, Helen Thomson uit de vallei, 153 blz., € 9,50, gebonden, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-1900-5.

Het boekje moeten we plaatsen in de tijd dat in Schotland de kerk van God hevig werd vervolgd. Dat was onder koning Karel II die in 1660 aan de regering was gekomen. Kerkdiensten werden onder zijn regering verboden, predikanten afgezet en Gods kinderen werden onderdrukt. De verdreven predikanten hielden preken in de open lucht. De illustraties in dit boek zijn van Rino Visser. Een alleszins verantwoord boek geschikt voor de leeftijd vanaf 10 jaar.

Ds. C. Harinck, *De Geestesgaven*, paperback, 88 blz., € 8,50, ISBN 90-331-1984-6, Uitgeverij Den Hertog, Houten.

De ondertitel luidt: "Een bezinning op de opkomst van de charismatische beweging." In dit boekje schrijft de auteur niet over de theologie van de charismatische beweging maar wel over de bijzondere gaven van de Heilige Geest. Heel in het kort zouden we het standpunt van de auteur zo kunnen weergeven dat nu de Schrift compleet is, de openbaringsgaven, de bijzondere gaven van de Heilige Geest, zijn opgehouden. Hij onderschrijft hiermee de conclusie van de zogenaamde streeptheologie. Het standpunt van ds. C. Harinck vinden we weergegeven op blz. 41: "God heeft de bijzondere gaven en krachten aan Zijn gemeente gegeven om Zijn kerk in de wereld te stichten. De bijzondere gaven waren nodig om deuren te openen voor de prediking van zaligheid door het geloof in Jezus Christus en deze boodschap als van God afkomstig te bevestigen. De bijzondere gaven waren nodig omdat de canon van de Schrift nog niet volkomen was. De eerste christenen hadden de mondelinge prediking van de apostelen, alsmede enkele brieven en niet meer. Er was nog zoveel waarover een sluier lag. Profetie en glossolie waren wegen waarlangs God tot de gemeente sprak. Profetie en tongentaal voorzag de kerk van de theologische openbaringen die nodig waren omdat de canon niet compleet was. De Heere heeft de macht om wonderen te doen aan de apostelen en anderen gegeven om de nieuwe, opzienbarende boodschap van het Evangelie te bekrachtigen. De noodzaak daarvoor is met de vestiging van de kerk weggevallen." Over de glossolie in de gemeente van Korinthe schrijft de auteur op blz. 71 en 72 "De glossolie in Korinthe was echt een taal. Het waren maar geen klanken die in extase werden gesproken. Het kon uitgelegd worden. Er was een boodschap in. Het was inderdaad wel een 'vreemde' taal. Zonder uitleg begreep men de geuite boodschap niet. De Heere gaf echter ook mensen aan de gemeente die de gave van de uitleg van de tongen was gegeven. (1 Kor. 14:27,28). Indien het slechts klanken zouden zijn geweest, hoe zou de uitlegger het naar de gemeente toe hebben kunnen vertalen? Het is duidelijk, dat met bijbelse tongen geen brabbeltaal, maar echte taal wordt bedoeld. Het spreken in tongen was ook niet, zoals de charismatische theologen uitleggen, in de eerste plaats voor de eigen stichting

bedoeld. Het was bedoeld als Gods boodschap tot de gemeente." Het is u misschien bekend dat bijvoorbeeld dr. J. Hoek een andere mening is toegedaan aangaande de Geestesgaven. Hij staat daarin niet alleen. Wie zich een mening wil vormen aangaan de Geestesgaven doet er goed aan hierbij ook het boek van ds. Harinck te betrekken. De slotconclusie van ds. Harinck is dat de gaven en openbaringen van de pinksterkerken en de charismatische beweging niet van de Heilige Geest zijn (blz. 79). Hij verklaart het uit emotie, vreugde en godsdienstige gevoelens of aangeleerd gedrag en tenslotte schrijft hij het ook toe aan de duivel. Satan kan zich vermommen als een engel des lichts. We lezen aan het eind van het boekje: "Echt geestelijk leven gaat met heel andere dingen gepaard dan extase en tongentaal. Het kent droefheid over de zonde, maar ook blijdschap over de verlossing in Jezus Christus. Laat daarom onze bede zijn: 'Ontwaak, Noordenwind, en kom, gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof' (Hoog. 4:16)."

Kerkelijk leven in beeld, De Gelderse Vallei, 96 blz., €17,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-1861-0.

Na de Alblasserwaard is nu in de serie 'Kerkelijk leven in beeld' de Gelderse Vallei aan de orde. De serie beperkt zich tot het protestantse kerkelijk leven in de periode van circa 1875 tot circa 1950. De volgende plaatsen worden behandeld: Nijkerk, Nijkerkerveen, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal, Voorthuizen, Wageningen en Woudenberg. Veel kerkgebouwen en predikanten zijn afgebeeld. Wat Veenendaal betreft worden meerdere predikanten uit de Chr. Geref. kerken genoemd, waaronder uiteraard ook ds. R. Kok. Een interessant kijk- en leesboek. Ook dit deel zal zijn weg wel weer weten te vinden.

*Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen.
Psalm 84:2*

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Dordrecht-Centrum heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van onze oud-koster, broeder

JAN WOLTING

in de leeftijd van 90 jaar.

Met dankbaarheid jegens de Heere gedenken wij de trouw en de toewijding waarmee hij gedurende vele jaren de gemeente mocht dienen als koster. De Heere geve zijn kinderen en kleinkinderen troost en kracht om dit verlies te dragen.

*Namens de kerkenraad van de Christelijke
Gereformeerde Kerk te Dordrecht-Centrum
W. Zeeders, preses
Drs. J. de Heer, scriba*

Bescherm joodse kinderen tegen terreur!

De christelijke stichting
"Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods- orthodoxe school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Maak uw gift over op Giro 419925 Bank 65.30.14.643
t.n.v. Vrienden van het Cheider- Veenendaal
Zie ook onze website www.cheidervrienden.nl